

NAZAJ V GOSTILNE

Ni res, da je le pijača
prekletstvo delavskega
razreda – tudi delo je
prekletstvo pijočega
razreda.

(Johnny F.)

Pozorni in tankočutni opazovalci družbenih razmer trdijo, da se tudi v naši dolini začenjajo kazati znaki demokratičnih sprememb. Zaenkrat še potihoma in sramežljivo, kar naj bi bilo nasploh značilno za majhna provincialna gnezda. Kot prezgodaj pojoči petelini ti zaznavajo odpiranje kadrovske politike, širjenje množične kulture, sprejemanje proekoloških odločitev, iskanje novih industrijskih programov, vedno večjo moč in vpliv javnosti ipd.

Navdušenju razumen človek seveda pritrdi takrat, ko zazna njegove otipljive učinke. Mnenje, da smo provincialno gnezdo, je mogoče hitro ovreči s podatkom, da se je naša občina po nacionalnem dohodku s četrtega mesta ponovno povzpela na tretje mesto v republiki, takoj za občinama Ljubljana–Center in Bežigrad. Toda to zaspnim petelinom ni dovolj. Primanjkljaj, zaradi katerega smo še vedno provinca, temelji v dejstvu, da v Dolini ni humanistične inteligence, ki bi vsa ta razvojna in industrijska naprezanja znala osmisлити. Zakaj pravzaprav smo? Zaradi vedno večjega števila pralnih strojev? Zaradi milijonov ton premoga? Nekateri mislijo tako!

Gostilne so od vekomaj bile kraj, kjer so se kotile napredne ideje, mesto, kjer so se rojevale (tudi) nacionalne umetnine, prostori, kjer so se srečevali (in umirali) socialni hendikepiranci. Brez gostiln, ki so predvsem socialni prostor, je ljudstvo socialno nekako okrnjeno.

Lokali v naši dolini so brezosebni. Ali morda poznate kakšnega, v katerem se ljudje zbirajo predvsem zato, da bi razpravljali, se srečevali pri stalnih omizjih? Če odmislim kafiče, ki niso namenjeni druženju (ampak služenju denarja, kar seveda tudi ni slabo), potem bi težko našel lokal, ki ne bi gostov silil le k hrani in pijači. Starejši se bodo spomnili, da je bil takšen nekoč Delavski klub, ko je bil še kavarna. Tudi pred zadnjo preureditvijo je ta lokal še imel svoj čar, saj se je v njem zbirala pretežno srednješolska in študentska mladina. Pa je doživel udarec: nedavno se je še ta gostilna spremenila v »moderno« restavracijo z vsemi značilnostmi kolodvorskega imidža.

In kaj nam je ostalo? Kavčič, Pod gradom in Kolodvorska. To so edine gostilne, ki so v našem mestu še ohranile nekaj starega čara. Meni je najbolj pri srcu tista Pod gradom. Tam lahko srečaš ljudi, brez katerih ni pravega mesta. Delavce, rudarje, notorične pijance, socialne iztirjence, melanholike, študente, gimnazijalce, ločence, klošarje in tudi kakšnega intelektualca. Tam življenje še vedno teče s polno paro, tudi takrat, ko obiskovalcev ni prav veliko. Celotno družčino obvladuje žensko osebje, in to tako uspešno, da ne pomnim resnega pretepa in razbijanja. In še več: svoje delovanje so večkrat preselili kar na ulice Starega Velenja in ni ga bilo, ki mu to ni bilo všeč.

In prav v tej gostilni (ki je sicer del podjetja Paka) se je zgodilo nekaj nezaslišanega. Že več kot tri tedne točijo pivo po 500 dinarjev, le nekaj korakov dlje, v trgovini, pa si ga lahko privoščite za 570 dinarjev. Posledica je seveda na dlani: gostilna je polna, da še nikoli tako, toda motijo se tisti, ki vidijo učinek tega ukrepa le v neznan-sko povečani prodaji. Ta poteza nosi v sebi presežek, ki se ga podjetje morda niti ne zaveda! Vedno več je tam ljudi, ki se želijo družiti in to srečno poplakniti s (poceni) pijačo. Kaj lepšega! Četudi je firmo k tej pocenitvi

vodil ekonomski in reklamni motiv, ji tega ne smemo šteti v zlo. Hote ali nehote s tem opravlja mnogo pomembnejšo socialno funkcijo.

Pozorni in tankočutni opazovalci družbenih razmer bodo razumeli, da navijam za vračanje h koreninam. Manj tankočutni bodo prepričani, da se mi smilijo pijanci. Slednji bodo verjetno v večini, toda kljub temu si podjetju Paka dovolim predlagati, da razmisli o širitvi lokala v tem lepem starem delu Velenja. Kaj ni bil nekoč za gostilno vrt? Kaj nismo doživeli nekaj krasnih kulturnih prireditev na trgu? Kaj ne bi to mesto moglo postati jedro velenjskega socialnega in urbanega prostora?

Vračanje h koreninam, pod grad!